Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 9 — **Poznań, dnia 1 maja 1937** — **ROK 16**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**

ul. Rzeczypospolitej nr. 1 — Telefon nr. 25-95

Czy istnieją możliwości ożywienia produkcji przemysłu wielkopolskiego?

Skutki długotrwałego kryzysu gospodarczego świata i naszego kraju, a szczególnie przesilenie rolnictwa Ziem Zachodnich, ujemnie wpływały na położenie przemysłu Województw Zachodnich.

Statystyka bezrobocia, ilość zlikwidowanych warsztatów przemysłowych, wykaz przewozów kolejowych, osłabiająca się siła podatkowa, wszystkie te mierniki życia gospodarczego udowadniają powyższe twierdzenie.

Jaskrawy dowód osłabionej siły żywotnej przemysłowych warsztatów Ziem Zachodnich, daje porównanie statystyki konsumcji żelaza walcowanego w poszczególnych dzielnicach Polski.

I tak przypada na 1 mieszkańca żelaza walcowanego na Województwa:

	Zachodnie	Centralne	Połudn.	Wschodnie
w roku 1932	9,2 kg	2,4 kg	2,3 kg	0,1 kg
w roku 1935	8,7 kg	8,1 kg	4,3 kg	1,8 kg

O ile więc we wszystkich dzielnicach Polski zużycie żelaza się znacznie podniosło, to jedynie w zach. wojew. zauważamy obniżenie konsumcji żelaza.

To też z utęsknieniem w trosce o utrzymanie substancji wielkopolskich zakładów przemysłowych witają zainteresowane koła gospodarcze zbliżającą się lepszą koniunkturę, spowodowaną między innymi ogólną akcją inwestycyjną kraju, nie wykluczając wysiłków w interesie obrony państwa. Mimo, że udział naszych warsztatów przemysłowych w ogólnym planie inwestycyjnym bezpośrednio tylko w nikłym stosunku partycypuje, możemy się spodziewać, że pośrednio przemysł wielkopolski odniesie pewne korzyści.

Jeżeli się zważy, że wydano w ostatnich 12 latach na inwestycje państwowe 6 miliardów złotych, to przypada w tych latach dobrej i złej koniunktury przeciętnie rocznie 500 mil. zł. Kwota 800 milionów zł przeznaczona na rok bieżący, jest więc stosunkowo poważna, bo wynosi 35% budżetu państwowego.

Preliminowane inwestycje państwowe na 1937 rok są o 60% wyższe od wszystkich niwelacyj państwowych i samorządowych, dokonanych w r. 1933, co w liczbach przedstawia kwoty 500 względnie 800 mil. zł.

Wpływ tych wydatków na inwestycje naszego województwa zależny będzie od konstrukcji planu i sposobu jego wykonania.

Dla uprzytomnienia sobie tegorocznego planu inwestycyjnego przytaczam podział 800 mil. zł na poszczególne kwoty w preliminarzu budżetowym na 1937.

Składają się one z następujących pozycyj:

a)	inwestycje w ramach ustawy o inwestycjach	264 mil. zł
b)	w budżecie administracyjnym	75 „ „
c)	w budżecie (inne pozycje)	100 „ „
d)	z Funduszu Obrony Narodowej . . .	200 „ „
e)	na budowę kolei Górny Śląsk—Gdynia	22 „ „
f)	na dostawy zakredytow. przez zagranicę	85 „ „
g)	na dostawy i roboty oddane w kraju na kredyt	55 „ „
	Razem:	801 mil. zł

Z ogólnej sumy 264 mil. zł przypada na najważniejsze grupy inwestycyjne:

na koleje i drogi	—	121	mil. zł
na prace wodno - melioracyjne	—	27,2	„
na budownictwo mieszkaniowe	—	26,0	„
na inwestycje energetyczne	—	22,0	„
na inwestycje rolne	—	15,5	„
na budownictwo publiczne	—	15,3	„
na inwestycje pocztowe	—	7,8	„

Należy się spodziewać ożywionego zatrudnienia poszczególnych gałęzi przemysłu wielkopolskiego przy zakupie taboru kolejowego przez PKP., na co preliminowano 33,8 mil. zł łącznie zakupu szyn, oraz przy wykonaniu niektórych prac, około rozbudowy portu gdyńskiego.

Wydatki na rozbudowę toru kolejowego Śląsk—Gdynia preliminowano na 22 mil. zł, z której to kwoty zamierza się nie tylko wykonać drugie torowisko i urządzenia stacyjne i sygnalizacyjne, ale także zakupić potrzebny tabor. Dotychczas posługuje się bowiem linia Śląsk—Gdynia taborem wydzierżawionym od PKP.

Z kredytów przeznaczonych na budowę dróg i mostów na całą Polskę (1200 km) oraz na inwestycje wodnomelioracyjne, a które wynoszą 29,2 mil. zł, mała tylko część przypada na projektowane inwestycje w wojew. Poznańskim. Buduje się jedynie drogę Kórnik—Krzesiny i Kostrzyn—Września.

Nikły także udział przemysłu będzie w inwestycjach energetycznych, budownictwie publicznym i w inwestycjach pocztowych, a na które to cele przeznaczono ogółem (22 + 15,3 + 7,8) = 45,1 mil. zł.

Z ubolewaniem należy stwierdzić, że z sumy 26 mil. złotych, przeznaczonej na budownictwo mieszkaniowe dla całego kraju, przypada dla wojew. wielkopolskiego 400 tys. zł.

Ten niesprawiedliwy podział tej kwoty wpłynie bardzo ujemnie na ruch budowlany naszej dzielnicy, a zatem na czynność naszych warsztatów przemysłowych, ściśle związanych z budownictwem.

Poważne są wydatki, przeznaczone na przygotowanie terenów dla uprzemysłowienia ośrodka sandomierskiego. Na budowę gazociągu z okręgu jasielskiego aż do Skarżyska i Radomia z szeregiem odnóg preliminuje się 12 mil. zł, na wykonanie obwałowania Wisły na odcinku Oświecim—Sandomierz 12 mil. zł; z tych to wydatków przypada na r. 1937 = 60%, t. j. 14,4 mil. zł.

Z zadowoleniem należy podkreślić, że w wykonaniu tych prac korzysta w szerokiej mierze tutejszy przemysł ceramiczny (dreny, cegła wszelkiego rodzaju).

Poza powyżej przytoczonymi pracami zauważa się w przemyśle prywatnym w naszym okręgu i w całej Polsce większy ruch produkcji przemysłowej nie tylko na skutek wolno wzrastającej konsumcji, a także z powodu podjęcia przez lata zaniedbanych inwestycyj lub przez przestawienia rodzaju fabrykacji i tworzenie nowych warsztatów pracy.

Dla udowodnienia tego twierdzenia niechaj służy statystyka p. Bohdana Cywińskiego, który oblicza, że wskaźnik zmian inwestycji w Polsce wzrósł z 36 w roku 1932 do 49 w roku 1935.

Obecnie liczba ta będzie o wiele wyższa. Oczekuje się poza tym większego zatrudnienia w naszych warsztatach w najbliższym czasie na skutek dalszych inwestycyj na terenie Gdyni i ożywionych wysiłków Związku Obrony Przemysłu Polskiego i Związku Polskiego w celu

zdobycia nowych rynków zbytu dla naszej produkcji na Kresach i w innych dzielnicach kraju.

Należy sobie uprzytomnić, że ożywienie koniunktury gospodarczej całego kraju a także polepszenie sytuacji wsi wobec zwyżkowej tendencji na ziemiopłody przyczyni się do większego zbytu artykułów codziennego użytku, wytwarzanych w naszych fabrykach tego rodzaju wytwórczości.

Wspomnę jeszcze o możliwościach dostaw dla celów obrony państwa, dla motoryzacji i o wykorzystaniu koniunktury dla międzynarodowej wymiany towarów.

Wynik pracy w przemyśle wielkopolskim zależny będzie w najbliższej przyszłości od ruchliwości kierownictwa naszych fabryk, od warunków finansowania dostaw państwowych i samorządowych, a przede wszystkim od silnego poparcia naszych władz lokalnych i centralnych, aby naprawić błędy, które spowodowały osłabienie siły produkcyjnej przemysłu Ziem Zachodnich.

Sprawiedliwy podział prac publicznych i dostaw ze strony władz centralnych, urzędów państwowych i samorządowych, racjonalny podział dogodnych kredytów, wykorzystanie bezrobotnego ale zdolnego i chętnego pracownika fizycznego i umysłowego Wielkopolski, oto zasady, którymi miarodajne czynniki winny się kierować przy wykonaniu zatwierdzonego wielkiego planu gospodarczego.

Od rozumnego zastosowania przyszłej polityki gospodarczej w rozwoju życia gospodarczego Ziem Zachodnich zależeć będzie byt naszych przedsiębiorstw przemysłowych i innych dziedzin gospodarczych i kulturalnych. Jeżeli nie nastąpi naprawa dotychczasowych stosunków w obronie naszego przemysłu, niwelacja ekonomiczna Polski z gospodarczo słabszymi połaciami Rzeczypospolitej pod ujemnym hasłem „równania w dół" nastąpi szybko nie tylko ze szkodą dla Zachodnich Województw, a także dla gospodarki i kultury całego Państwa.

Franciszek Maciejewski
Prezes Związku Fabrykantów w Poznaniu.

Na XVI Targi Poznańskie.

Kiedy w perspektywie lat powojennych spoglądamy na instytucję Targów, to stwierdzić musimy, że dobrze się one zasłużyły postępowi i rozwojowi sytuacji gospodarczej w świecie.

W okresie początkowego powojennego głodu towaru, licznie powstałe targi stały się ośrodkami, w których następowało zetknięcie produkcji z konsumcją, gdzie przeliczało się możliwości jednych i drugich i w zależności od tego przeliczenia następował rozdział fabrykatów w teren, który to rozdział tak szwankował w czasie wojny. W tym też czasie powojennym powstało bardzo wiele placówek targowych, z których nieznaczna tylko część wytrzymała życiową próbę okresu kryzysowego.

Rola Targów teraz się pogłębiła. Przy bardzo ograniczonym popycie trzeba było jak najlepiej zrozumieć gusta i zamiłowania spożywcy, by w niskim jego budżecie prywatnym przecież uzyskać miejsce dla swego towaru. Tym też tłumaczy się duża staranność, z jaką w okresie tym traktuje się produkcję, oraz pomysłowość przy wprowadzaniu zmian i ulepszeń. Targi corocznie, choć ograniczone w tym czasie rozmiarami, notują całą skalę ulepszeń i poprawek fabrykatów.

Z chwilą, gdy w życiu gospodarczym pojawiły się pierwsze oznaki poprawy, Targi mają znów nową rolę do spełnienia. Stają się motorem przedsiębiorczości i likwidatorem kryzysu. Zainteresowanie kupców i szerszej masy spożywców towarem, wzbudzenie chęci jego posiadania, staje się teraz bardzo skuteczną bronią z pozostałościami przygnębienia i powoduje silne wzmożenie obrotu gospodarczego. Targi stają się tym forum, gdzie przemysł dowodzi, że jest w stanie sprostać zwiększającemu się zapotrzebowaniu, bez względu na to, w jakich dziedzinach wytwórczości zapotrzebowanie to miałoby się rozbudzić. Dla niedostatecznie zorjentowanych kupców, Targi stają się w tym względzie poglądową szkołą.

Periodyczne zetknięcia przemysłowca na Targach z większą ilością kupców, zarówno już mu znanych jak i nowych dla niego, przedstawia dla przemysłowca duże znaczenie praktyczne. Pozwala mu to bowiem krytycznie ująć dotychczasowe wyniki jego pracy wytwórczej, odtąd nabiera jaśniejszego poglądu na to, w jakim stopniu towar jego odpowiada zainteresowaniom i gustom spożywców, a co jeszcze w produkcji należałoby zmienić. Niejednokrotnie też Targi odsłaniają tajemnicę braku zbytu towaru.

Posiadamy Targi najrozmaitszego typu. Branżowe, ściśle regionalne i międzynarodowe, o zasięgu światowym. Te ostatnie przede wszystkim mają do spełnienia jeszcze jedną doniosłą funkcję. W ich ramach następuje zetknięcie i zapoznanie z wynikami w dziedzinie produkcji szeregu odrębnych organizmów państwowych. Bliższe to zapoznanie może wydać obustronnie bardzo korzystne rezultaty, przez udostępnienie nowych pozycyj handlu wymiennego. Te wielkie instytucje targowe są też terenem konkurencji całego szeregu producentów z każdej dziedziny i pozwalają spożywcom wyszukać i dobrać kontrahenta najkorzystniejszego.

W ten sposób Targi są awangardą postępu zarówno w sposobach i metodzie produkcji, jak i w systemie jej rozdziału.

Ewolucja, jaką przeszły na przestrzeni lat szesnastu Targi Poznańskie, wskazują, że zrosły się one jakoby z naszym organizmem gospodarczym. Powstałe z inicjatywy tutejszych kół gospodarczych, zdobyły sobie z czasem czołowe miejsce wśród imprez tego rodzaju w Europie. Z kryzysu wyszły obronną ręką, a ostatnie lata rozwoju postawiły Targi Poznańskie na trzecim miejscu pod względem rozmiarów w Europie. Oczekując dziś, z niesłabnącym zainteresowaniem, otwarcia szesnastych Targów Międzynarodowych w Poznaniu, wyrażamy nadzieję, że w tej wielkiej rewii wytwórczości praca przemysłu polskiego i wielkopolskiego zajmie poczesne miejsce, a wyniki tegorocznych Targów staną się istotnym przyczynkiem poprawy położenia gospodarczego kraju.

(Ł.)

Związek Fabrykantów wszędzie broni zrzeszonego przemysłu.

Ocena rozporządzenia o dostawach i robotach.

Mając na względzie wielką różnorodność przepisów, którymi dotychczas powodowały się instytucje państwowe i samorządowe przy udzielaniu zamówień należy uznać, że wydanie omawianego rozporządzenia będzie dużym krokiem naprzód, stanowiąc pierwszą obliczoną na większą skalę próbę uporządkowania dziedziny, w której naogół panował chaos. Wprawdzie omawiane rozporządzenie nie obejmuje całokształtu zagadnienia dostaw, przewidując w poszczególnych paragrafach wydanie dodatkowych rozporządzeń czy instrukcyj, ale bądź co bądź pewne wytyczne natury ogólnej zostały w rozporządzeniu dane. Do takich wytycznych zaliczyć należy np. przepisy (§§ 2 i 3) nakazujące oddawanie z reguły zamówień przedsiębiorstwom krajowym i wykonywanie ich w ten sposób, aby przede wszystkim zużytkowane zostały siły i surowce krajowe oraz aby udostępniono udział w wykonywaniu robót i dostaw wszystkim ośrodkom przemysłowym w kraju.

Poza tymi przepisami, które zapisać należy na plus rozporządzenia, należy podkreślić również przepisy, świadczące o jego wadach. Tak np. wadą rozporządzenia jest zbytnia ilość rygorów, od zadość uczynienia którym uzależniono kwalifikację kogoś na dostawcę. Nie ulega wątpliwości, iż słusznym jest dążenie, aby robotę czy dostawę powierzyć osobie czy firmie, dającej gwarancję solidności. Nie zawsze jednak ilość lat istnienia firmy jest sprawdzianem jej solidności. Dlatego też rygor wykluczający od udziału w robotach i dostawach firmy nie mogące wykazać się długoletnią egzystencją, wydaje się jeżeli nie bezcelowy, to w każdym razie zbyt surowy. Również nie wszystkie z pośród dowodów, jakimi według rozporządzenia musi się wylegitymować dostawca, uznać należy za konieczne.

Z kolei, jeśli chodzi o stosunek rozporządzenia do porozumień kartelowych, w zakresie powierzania im z przetargów i robót i dostaw, to rozporządzenie w zasadzie dopuszcza tę możliwość, co wynika chociażby z przepisu zawartego w § 9 rozporządzenia i przewidującego składanie częściowych ofert na dostawę.

Do wad rozporządzenia zaliczyć należy dodatkowe przetargi, następujące po przetargu ofertowym. Jest to wada kardynalna. Usankcjonowanie tego rodzaju praktyki, wywołującej słuszne narzekania ze strony przemysłu, jest dużym minusem rozporządzenia. W ten sposób, ściśle biorąc, unicestwia się dodatnie strony przetargu ofertowego, gdyż, uznawszy przetarg za nie doszły do skutku, instytucja ogłaszająca przetarg może wybrać sobie z pośród oferentów paru, którzy zaofiarowali warunki najdogodniejsze, i skłonić jednego z nich do dalszych ustępstw. Zrozumiałą jest rzeczą, iż w takich okolicznościach uzyskać zgodę na ustępstwa nie trudno.

Wreszcie wytknąć należy niesłuszne utrudnienia przy cesji należności za dostawy i niepewność w zakresie kilku umów. Należność za dostawę stanowi dla dostawcy taki sam przedmiot majątkowy, jak każdy inny. Wszelkie utrudnienia możności dysponowania nim uznać należy za nieuzasadnione ograniczenie prawa własności. Kwestia ta ma duże znaczenie dla dostawców, jeżeli zważyć, że dostawcy z reguły muszą długo oczekiwać na uregulowanie swych należności przez Skarb czy instytucje samorządowe. Co się tyczy wspomnianej niepewności w zakresie rozrachunków, to polega ona na tym, że instytucje, dla których przedsiębiorca wykonywa kilka różnych dostaw, zabezpieczonych kaucjami, uprawnione są zatrzymać wszystkie kaucje do czasu ukończenia ostatniej dostawy. Taki system zmusza dostawców do zamrożenia na dłuższy czas swych zasobów ze szkodą dla przedsiębiorstwa, pozbawionego w ten sposób kapitałów obrotowych. p. „Życie Gosp.". nr. 5.

Sprawa opodatkowania różnic kursowych,

ujawnionych w księgach handlowych płatników fizycznych.

W „Dz. Urz. Min. Skarbu z dn. 30. XI. 1936 r. Nr. 32 ogłoszony został w formie okólnika, podanego do wiadomości Izb i Urzędów Skarbowych, wyciąg z wyroku N. T. A. z dn. IX. 1936 r. L. rej. 3411/12, 13, 14, 15, wydanego w sprawie opodatkowania różnic kursowych u osób fizycznych, prowadzących księgi handlowe. W wyroku tym N. T. A. orzekł, iż „zyski z tytułu różnic kursowych na należnościach i zobowiązaniach w walutach obcych, zarachowane w księgach handlowych osób fizycznych, prowadzących te księgi, po potrąceniu od nich straty z miarodajnego okresu, stanowią dochód podlegający opodatkowaniu". Równocześnie N. T. A. stwierdził, iż zrównoważenie tych zysków przez stworzenie w pasywach bilansu rachunku przejściowego różnic kursowych, musi pozostać bez wpływu na zajęte wyżej przez N. T. A. stanowisko, skoro przedsiębiorstwa osób fizycznych nie podpadają pod postanowienia ustawy z dnia 18 marca 1932 roku o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania, w szczególności, i pod przepis art. 4, zwalniający zarachowane na specjalnym rachunku różnice kursowe od podatku dochodowego do czasu realizacji należności wzgl. zobowiązań w walutach obcych.

Cytowana przez wyrok N. T. A. ustawa z dn. 18 marca 1932 r. postanawia dla osób prawnych (oraz firm bankowych) — u których podstawę wymiaru podatku dochodowego stanowi ich bilans książkowy — iż należy wyeliminować z owej podstawy niezrealizowany jeszcze element zysku na różnicy kursowej. Cyt. ustawa nie przewidziała natomiast takiego uregulowania analogicznego wypadku, który ma miejsce u osób fizycznych, prowadzących księgi handlowe, a więc u firm pojedyńczych, jawnych spółek handlowych i spółek komandytowych. Położyć należy to na karb faktu, iż w okresie wydawania ustawy o wyjątkowych zasadach bilansowania art. 7 ustawy o podatku dochodowym zdawał się być wystarczającą normą, ponieważ u osób fizycznych nie bilans jedynie, tj. wynik mechanicznych operacji buchalteryjnych stanowi podstawę, jak to według art. 21 ustawy o podatku dochodowym ma miejsce u osób prawnych. Niewątpliwie więc przyczyną, dla której płatników fizycznych pominięto w ustawie o wyjątkowych zasadach bilansowania, był wzgląd, iż według ówczesnej interpretacji różnice kursowe i rachunkowe zmniejszenie się wskutek tego zobowiązań płatnika fizycznego uważano co najwyżej za wpływ przypadkowy o cechach nadzwyczajnego przychodu natury majątkowej, który w myśl art. 7 ustawy nie podlega opodatkowaniu. **Skoro jednak — wbrew dotychczasowej praktyce — orzecznictwo N. T. A. odmawia obecnie płatnikom fizycznym prawa korzystania z dotychczasowych dobrodziejstw art. 7 ustawy**

o podatku dochodowym w zakresie opodatkowania przychodów majątkowych, jakimi są różnice kursowe, to zdaniem samorządu gospodarczego, konieczna stała się możliwie rychła rewizja przepisów o opodatkowaniu osób fizycznych w takim kierunku, aby owe niezrealizowane zyski kursowe nadal wyłączane były z podstaw wymiaru.

Kierując się tym poglądem Związek Izb Przemysłowo - Handlowych występuje do Ministerstwa Skarbu o wydanie zarządzenia na zasadzie art. 23 ordynacji podatkowej, idącego po linii tej tezy. Nie przesądzając potrzeby późniejszego ustawodawczego załatwienia tej sprawy w kierunku rozszerzenia przepisów ustawy z dn. 18. III. 1932 r. oraz rozporządzenia wykonawczego z 2. VII. 1932 r. także na osoby fizyczne, prowadzące księgi handlowe — samorząd gospodarczy uważa, że pilność sprawy przemawiałaby za użyciem tego prostszego technicznie środka, jakim byłoby generalne zarządzenie na zasadzie przytoczonego właśnie art. 123 ordynacji podatkowej. Według opinii Izb Przemysłowo - Handlowych zarządzenie owo winno uregulować zagadnienie w taki sposób, aby również i przy wymiarach podatku dochodowego za lata ubiegłe, które jeszcze nie stały się prawomocne, zyski lub straty z tytułu różnic kursowych na należnościach i zobowiązaniach w walutach obcych, przeniesione na specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych, nie były przyjmowane do podstawy wymiaru podatku dochodowego nawet wtedy, gdy sposób księgowania pod względem formalnym nie odpowiada ściśle zasadom, jakie w zakresie zarachowania owych różnic ustaliło rozporządzenie wykonawcze, wydane celem unormowania sposobu wyjątkowych zasad bilansowania obowiązujących osoby prawne.

Położenie gospodarcze Polski w lutym.

Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje położenie gospodarcze Polski w lutym r. b.:

W związku ze zbliżającym się sezonem wiosennym wystąpiło w lutym zwiększenie zatrudnienia w niektórych gałęziach przemysłowych oraz ożywienie obrotów, zwłaszcza w handlu hurtowym. Ze względu na spodziewane ogólne ożywienie ruchu inwestycyjnego, zakłady przemysłowe przystąpiły w roku bieżącym wcześniej do zwiększonej produkcji sezonowej. Wywołało to wzmożone zapotrzebowanie środków obrotowych, zwłaszcza w zagłębiu górniczo-hutniczym oraz ośrodkach przemysłowych. Potrzeby kredytowe przemysłu wzrastają również pod wpływem trwającej zwyżki cen surowców zagranicznych, która skłania zakłady przetwórcze do obfitszego zaopatrywania się w surowce. Wzrost kredytów był jednak w lutym naogół nieduży i mógł być sfinansowany przypływem wkładów przy mniejszym wykorzystaniu przez banki rezerw kredytowych w instytucji emisyjnej. Stan wkładów zwiększył się zwłaszcza w instytucjach oszczędnościowych.

Poprawiająca się wskutek wzrastania produkcji i obrotów płynność przedsiębiorstw przyczynia się do utrzymania zadawalającego stanu wypłacalności w przemyśle i handlu, słabiej natomiast wywiązywali się ze swych zobowiązań kredytowych rolnicy. Warunki zbytu produktów rolniczych kształtowały się korzystnie, przy czym ceny zbóż wykazały dalszą zwyżkę. Stan zasiewów ozimych pod wpływem niezbyt pomyślnych warunków atmosferycznych doznał pewnego pogorszenia.

Rozmiary produkcji przemysłowej były w lutym wyższe niż w styczniu ze względu na wzrost zatrudnienia w niektórych przemysłach inwestycyjnych oraz fabrykach włókienniczych. Hutnictwo żelazne przekroczyło stan produkcji z okresu poprzedniej najwyższej koniunktury. Również część przemysłu metalowo-maszynowego uruchomiła w tym roku wcześniej zwiększoną produkcję sezonową. Intensywnie pracował przemysł włókienniczy i konfekcyjny przy wyrobie artykułów wiosennych i letnich. Poprawę zatrudnienia wykazał poza tym przemysł drzewny oraz niektóre działy wytwórczości chemicznej. Głównie dzięki większemu zapotrzebowaniu ze strony zakładów przemysłowych oraz kolei, zbyt węgla w kraju zwiększył się, co pozwoliło utrzymać wydobycie na poprzednim poziomie. Słabiej natomiast pracował przemysł naftowy, który wykazuje spadek wydobycia ropy.

Liczba zatrudnionych robotników przemysłowych zaczęła w ostatnich tygodniach wzrastać, dzięki czemu stan zarejestrowanych bezrobotnych wykazał w ciągu marca lekką zniżkę.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym, po osłabieniu sezonowym w styczniu, zwiększyły się w lutym i marcu, silniej zwłaszcza w okresie przedświątecznym. Obroty towarowe z zagranicą spadły natomiast; czynne saldo bilansu handlowego przekraczało w lutym 10 milionów złotych.

Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu.

Dnia 13 kwietnia br. o godz. 11,30 odbyło się pierwsze w tym roku Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu z udziałem przedstawicieli Kuratorium O. S., jak i prasy.

Ramy czasowe nie pozwoliły na wyczerpanie całego porządku obrad, mimo, iż posiedzenie przeciągnęło się do wieczora. Podajemy też w krótkim zarysie najważniejsze zagadnienia, które były przedmiotem ostatniego zebrania. Przewodniczący p. Prezes Stefan Kałamajski zagaił posiedzenie, dając na wstępie obszerną charakterystykę obecnego położenia ekonomicznego kraju i czołowych zagadnień polityki gospodarczej. Po zagajeniu p. Przewodniczący wręczył dyplomy uznania pięciu kupcom-jubilatom z Leszna p. J. Rybackiemu, T. Zgaińskiemu, P. Świtońskiemu, F. Bulińskiemu i J. Bilińskiemu.

Ponieważ sprawozdanie z działalności Izby za ostatni okres sprawozdawczy zostało wydane drukiem, dyrektor Izby p. r. St. Waschko w swoim przemówieniu ograniczył się do uwypuklenia ważniejszych faktów dot. minionego okresu.

W związku z akcją rządową przeciwdziałania zwyżce cen, Izba wyłoniła Komisję Badania Cen w składzie 6-ciu osób, do której weszli pp. rr. Kuglin, Dr. Sko-

wroński, Rotnicki, Majewicz i z poza grona radców pp. Prymke i Wilak. Do współpracy Komisja będzie powoływała przedstawicieli branż zainteresowanych.

Omówiono również sprawę przekazania miastu dwóch Liceów Handlowych, które dotąd utrzymywała Izba. Ministerstwo W. R. i O. P. wyraziło zasadniczo zgodę na przejęcie szkół tych przez Zarząd Miejski w Poznaniu, zastrzegając jednakże osobne uregulowanie spraw związanych z dotacją Liceów.

W związku z projektem ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, który opracowała Rada Naczelna Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, przedyskutowano poszczególne tezy, na których winna się opierać nowelizacja tej ustawy. M. i. uchwalono — jeśli chodzi o stany faktyczne zagrożone sankcjami, — wyodrębnienie stanów faktycznych pociągających konsekwencje na drodze cywilno-prawnej od stanów faktycznych, które znajdują konsekwencje w ustawodawstwie karnym. Zrzeszeniom przemysłowym, mającym czynne prawo wyborcze do Izb przemysłowo-handlowych, winny przysługiwać wszelkie prawa strony w procesie. Przy Izbach przem.-handl. byłyby natomiast utworzone sądy specjalne dla spraw nieuczciwej konkurencji, które rozstrzygałyby bez względu na wartość przedmiotu sporu, wszystkie sprawy I-szej instancji. Od orzeczenia tego sądu służyłoby odwołanie do Sądu Okręgowego. Jako III instancję przewiduje się instancję kasacyjną. Tak sąd przy Izbie przem.-handl. jak i wydział handlowy S. O. winny obligatoryjnie zasięgnąć opinii Izby p.-h., jeśli zachodziłaby wątpliwość, czy wogóle dany stan stanowi nieuczciwą konkurencję.

W końcu p. Nacz. Dybczyński wygłosił referat na temat szkolnictwa zawodowego w Polsce, uzupełniając go w toku dyskusji zobrazowaniem tego stanu rzeczy w Wielkopolsce.

Po 7-mio godz. obradach p. Przewodniczący solwował zebranie o godz. 18,30.

Skarb. - Finanse

Uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe nie upoważnia do zupełnego pominięcia tych ksiąg, jako dowodu.

Ustawa o podatku dochodowym przewiduje trzy metody ustalania dochodu: pierwszą dla osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe (art. 21 ustawy o podatku dochodowym), drugą dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych (nie będących osobami prawnymi), również prowadzących prawidłowe księgi handlowe, i wreszcie trzecią dla wszystkich innych źródeł dochodu, przy których księgi prawidłowe nie są prowadzone. A zatem decydującym kryterium dla zastosowania rozmaitych zasad wymiaru podatku dochodowego jest, czy przedsiębiorstwo prowadzi prawidłowe księgi handlowe, czy też nie.

Ustawa o podatku przemysłowym w następujących przypadkach wymaga prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych: a) na udowodnienie transakcyj eksportowych oraz transakcyj z firmami zagranicznymi wynikających z obrotu uszlachetniającego czynnego, celem uzyskania zwolnienia od podatku tych transakcyj; b) dla uznania stosunku komisu; c) na udowodnienie w celu wyłączenia z podstaw opodatkowania kosztów przewozu i ubezpieczenia towaru, wyłożonych za nabywcę, zwrotów towarowych, bonifikacyj i skont oraz odsetek prolongacyjnych przy transakcjach kredytowych; d) jako warunku stosowania ulgowych stawek podatkowych; e) na udowodnienie zeznanego obrotu; f) na udowodnienie transakcyj giełdowych celem uzyskania częściowego lub całkowitego zwolnienia od podatku obrotów z tych transakcyj.

Ordynacja podatkowa, o ile chodzi o księgi handlowe jako materiał dla ustalenia podstaw wymiaru podatku dochodowego względnie przemysłowego od obrotu, wprowadza obok pojęcia ksiąg prawidłowych, pojęcie ksiąg rzetelnych. W szczególności ordynacja podatkowa stanowi w artykule 80, że księgi prowadzone prawidłowo i rzetelnie, stanowią podstawę dla wymiaru podatków, przy czym za prawidłowe uważa księgi prowadzone w myśl przepisów kodeksu handlowego oraz zasad księgowania i zwyczajów handlowych (art. 81 § 1), oraz księgi uproszczone według zasad, które ustala Minister Skarbu (art. 81 § 2). Za rzetelne uważa Ordynacja księgi, prowadzone zgodnie z rzeczywistością (artykuł 82).

A zatem dla płatników podatku dochodowego i przemysłowego od obrotu księgi handlowe są dowodem na wysokość osiągniętego dochodu wzgl. obrotu. Odrzucając księgi handlowe jako dowód, władze wymiarowe są obowiązane każdorazowo stwierdzić, dlaczego księgi te uważają za niewiarygodne, a więc za pozbawione mocy dowodowej. Władze wymiarowe jednak, pomijając księgi handlowe przy ustalaniu dochodu lub obrotu, prawie nigdy nie stwierdzają, że uznają księgi handlowe na niewiarygodne, lecz ograniczają się jedynie do stwierdzenia, że księgi te są nieprawidłowe.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał ostatnio szereg orzeczeń, które wyjaśniają w sposób autorytatywny, iż uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe nie upoważnia jeszcze władz skarbowych do zupełnego pominięcia dowodu z ksiąg w postępowaniu wymiarowym .

A więc przede wszystkim Trybunał orzekł expressis verbis, iż odmówienie księgom charakteru prawidłowych ksiąg handlowych z powodu formalnych braków jeszcze nie uzasadnia całkowitego ich pominięcia przy ustalaniu dochodu w myśl art. 17 ustawy o podatku dochodowym.

Uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe nie uprawnia jeszcze władzy do pominięcia danych z tych ksiąg jako dowodu w formie zapisów na wysokość osiągniętego dochodu względnie poniesionej straty, dopóki księgi te nie zostały uznane za pozbawione wogóle mocy dowodowej. (NTA. z 30. X. 1936 r. L. rej. 10810/34).

Sam fakt zasadnego uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe nie uprawnia jeszcze władz wymiarowych do wymiaru podatku w zaoczności przy zupełnym pominięciu danych z tych ksiąg, jako środka dowodowego na wysokość osiągniętego dochodu, lecz przeciwnie, władze te są obowiązane oprzeć ustalenie dochodu na sprostowanych w razie potrzeby danych z tych ksiąg, traktując je jako zapiski. Jedynie w razie stwierdzania niewiarygodności ksiąg wogóle dochód płatnika może być ustalony z ich pominięciem. (NTA z dnia 30. X. 36 r. L. rej. 10221/34).

Ustalenie przychodu z pominięciem ksiąg z powodu nieudokumentowania danych księgowych, dotyczących przychodu, nie wyklucza jeszcze ustalenia wydatków potrącalnych na zasadzie przedłożonych przez płat-

nika dowodów i popartych nimi zapisków i nie uzasadnia sięgnięcia do norm średniej dochodowości. (NTA. z dn. 15. VI. 1936 r. L. rej. 1816/34). Brak dowodów na przychód daje wprawdzie władzy prawo ustalenia przychodu brutto z pominięciem ksiąg na zasadzie danych, jakimi rozporządza, nie wyklucza jednak ustalenia wydatków potrącalnych na zasadzie dowodów, przedłożonych przez podatnika przy badaniu ksiąg i nie uzasadnia zastosowania norm średniej dochodowości. (NTA. z dnia 25. XI. 1936 r. L. rej. 2497/34).

Księgi handlowe, które mimo swej wadliwości, dają możność sprawdzenia istotnych dla wymiaru podatku dochodowego okoliczności, t. j. przychodu brutto i potrącalnych wydatków, stanowią dostateczny materiał do ustalenia dochodu w myśl art. 17 ustawy o podatku dochodowym, sięgnięcie w takim wypadku do ustalenia dochodu drogą zastosowania norm średniej zyskowności stanowi istotną wadliwość postępowania. (NTA. z dnia 9. XII. 1936 r. L. rej. 6365/34).

Uznanie ksiąg handlowych prowadzonych przez osoby prawne za nieprawidłowe, nie uprawnia jeszcze władz do wymiaru podatku dochodowego w zaoczności przy zupełnym pominięciu danych z tych ksiąg, jako środka dowodowego na wysokość osiągniętego dochodu. Wręcz przeciwnie, władze te ustalając dochód tego rodzaju osoby prawnej nie na podstawie art. 21 lecz art. 17 ustawy o podatku dochodowym, są obowiązane oprzeć ustalenie dochodu na skorygowanych w razie potrzeby, danych ksiąg, traktując księgi te jako zapiski. Jedynie w razie stwierdzenia niewiarygodności ksiąg wogóle, mogą władze ustalić dochód z pominięciem danych w nich zawartych przy zastosowaniu norm średniej zyskowności w stosunku do obrotu. (NTA. z dnia 30. X. 1936 r. L. rej. 1875/34).

W sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o sporządzeniu protestów weksli przez urzędy i agencje pocztowe.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 24/37 ukazało się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 24 marca r. b., zmieniające obowiązujące dotychczas przepisy w sprawie sporządzania protestów weksli przez urzędy i agencje pocztowe. W myśl powyższego rozporządzenia sporządzać będą obecnie urzędy i agencje pocztowe protesty weksli we wszystkich miejscowościach województw kieleckiego, krakowskiego, łódzkiego, pomorskiego, poznańskiego i śląskiego oraz powiatu warszawskiego, na pozostałych zaś obszarach tylko w miejscowościach posiadających siedzibę lub agencję pocztową. Szczegółowy wykaz tych siedzib podany jest w załączniku do tego rozporządzenia.

Wyjaśnienia w sprawie kasowania znaczków stemplowych.

Okólnikiem z dnia 2. III. 1937 r. L. D. 43841/5/37 (Dz. Urz. Min. Skarbu z 1937 r. Nr. 7, poz. 221), Ministerstwo Skarbu wydało obszerne wyjaśnienie w sprawie kasowania przez strony i urzędników znaczków stemplowych na podaniach i świadectwach urzędowych.

W szczególności Ministerstwo Skarbu podkreśliło, iż znaczki stemplowe na podaniach nie powinny być kasowane przez samą stronę, bo to utrudnia rozpoznanie, jak wyglądał znaczek przed skasowaniem i może budzić podejrzenia, że znaczek podrobiono, albo przerobiono, albo usunięto z niego oznaki poprzedniego skasowania. Natomiast dopuszczalne jest dziurkowanie znaczków stemplowych po ich nabyciu, a przed ich naklejeniem w ten sposób, że szeregi dziurek tworzą litery, stanowiące inicjały wyrazów, z których składa się firma osoby wnoszącej podanie.

Jeśli jednak strona skasowała znaczek umieszczony na podaniu (np. przekreślono znaczek na krzyż atramentem w ten sposób, że końce linii znajdują się poza znaczkiem, na papierze), to ten fakt sam przez się nie uzasadnia kwestionowania takiego znaczka; dopiero w razie podejrzenia, że znaczek jest podrobiony, przerobiony, lub nosi ślady poprzedniego skasowania — ma urząd skarbowy, który to dostrzeże, albo który otrzyma o tym zawiadomienie od innego urzędu państwowego, przesłać ten znaczek do ekspertyzy, której wynik zadecyduje o dalszym postępowaniu.

O słuszną podstawę wymiaru podatku dochodowego.

Przyczyną wielu zatargów między władzami skarbowymi a płatnikami jest przepis ustawy o podatku dochodowym, zezwalający na jednorazowe odpisanie od podstawy wymiaru wartości przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu. Władze skarbowe kwestionują z reguły zgłoszone przez płatników przedmioty, co prowadzi do skarg i zatargów.

Obecnie Ministerstwo Skarbu ogłosiło listę przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza 5 lat. Wykaz obejmuje 390 przedmiotów z zakresu maszyn i aparatów, narzędzi, przyborów, instrumentów oraz urządzeń metalowych i drewnianych. Ponieważ lista nie może obejmować wszystkich wchodzących w rachubę przedmiotów, Ministerstwo Skarbu poleca równocześnie nie kwestionować jednorazowego odpisywania wartości przedmiotów nie objętych wykazem ministerialnym, jeżeli całkowita wartość danego przedmiotu nie przewyższa kwoty 200,— zł. W wypadkach wątpliwych przy wartości przedmiotu powyżej 200,— zł, należy zasięgać opinii biegłych. — Zarządzenia te mają być stosowane od 1938 r. (az).

Sprawy socjalne.

Cofnięcie wypowiedzenia umowy o pracę.

Art. 28 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych postanawia:

„Pracodawca, który w okresie wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi umysłowemu cofnął to wypowiedzenie, może:

1. wypowiedzieć ponownie umowę o pracę po upływie tego okresu wypowiedzenia,
2. rozwiązać natychmiast stosunek pracy przed upływem okresu cofniętego wypowiedzenia, lecz z warunkiem niezwłocznej wypłaty wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, przewidziany w art. 25 (2 tygodnie w okresie próbnym, 3 miesiące przy umowie na czas nieokreślony (r.)).

Po upływie okresu wypowiedzenia umowy na czas nieokreślony, zawarcie z tymże pracownikiem trzech bezpośrednio po sobie następujących umów o pracę na czas nieokreślony, z których żadna nie przekracza terminu 3 miesięcy, równoznaczne jest z zawarciem umowy na czas nieokreślony."

Bliższych wyjaśnień odnośnie do tej sprawy udziela szereg orzeczeń S. N.:

„Przepisy art. 28 odnoszą się do każdego wypowiedzenia, które zostało cofnięte, bez względu na to, czy wypowiedzenie to było prawidłowe i skuteczne według przepisów ustawy, czy też nie". (Dod. III/68).

„Jeżeli pomiędzy stronami po wypowiedzeniu umowy o pracę powstał nowy stosunek oparty na umowie, której warunki głównie uległy zmianie, stosunek ten może być rozwiązany za ustawowym wypowiedzeniem i przepis art. 28 temu na przeszkodzie nie stoi." (Zb. Urz. 380/34).

„W przypadku, gdy przed upływem okresu wypowiedzenia nastąpiło ponowne wypowiedzenie, a następnie jeszcze w okresie epoprzedniego wypowiedzenia pracodawca podał do wiadomości pracownika nowe warunki pracy, które pracownik przyjął, należy uważać, iż z chwilą przyjęcia nowych warunków pracy pracownika nastąpiło zawarcie umowy na czas nieokreślony." Urz. 691/34).

„Pod przepis art. 28 podpada nie tylko przypadek gdy pracodawca expressis verbis cofnął wypowiedzenie i następnie w czas jakiś po tym znowu umowę pracownikowi wypowiedział, lecz i te przypadki, równoznacznie z poprzednim, gdy pracodawca, nie anulując wyraźnie poprzedniego wypowiedzenia, przed upływem jego okresu czyni wypowiedzenie z nowym terminem." (C. I. 1216/36).

Komisje rozjemcze dla załatwiania zatargów zbiorowych.

Ustawą z dnia 14 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 226) zostało zmienione rozporządzenie Prez. R. P. z 27. X. 1933 o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

Przede wszystkim w tytule rozp. zostało opuszczone słowo „nadzwyczajnych".

Poza tym zmiany dotyczą art. 1 i 9. Uprawnienia Rady Ministrów co do powołania Komisji Rozjemczej i co do nadania mocy powszechnie obowiązującej orzeczeniu tej komisji, przeszły na Ministra Opieki Społecznej (w drugim wypadku na wniosek jednego z uczestników postępowania rozjemczego i w porozumieniu z Ministrem Przem. i Handlu). Ustawa nie obowiązuje na terenie woj. śląskiego, oraz powiatów: szubińskiego, wyrzyskiego, inowrocławskiego i bydgoskiego.

Umowa na okres próbny.

Jeżeli strony nie umówiły wyraźnie czasu trwania umowy o pracę, zawartej na okres próbny, należy uważać, że umowa zawarta została na najdłuższy dopuszczalny okres pracy próbnej, mianowicie na okres trzech miesięcy, licząc od chwili przystąpienia do pracy. (Orzeczenie C II 1140/35).

Wynagrodzenie pracownika fizycznego za czas choroby.

Pracownikowi fizycznemu nie należy się wynagrodzenie umowne za czas, kiedy wskutek choroby nie pracował i otrzymywał pomoc z Ubezpieczalni Społecznej. (Orzeczenie z dnia 16. I. 1935 C II 2143/34).

Zrzeczenie się pracownika roszczeń z tytułu wynagrodzenia za pracę.

Skoro zrzeczenie to nastąpiło po ustaniu stosunku pracy i dotyczyło czasu ubiegłego, jest ważne, chociażby zrzeczenie to było dokonane pod wpływem wewnętrznej pobudki, że pracownik w razie odmowy nie otrzyma ponownie pracy w przedsiębiorstwie. (Orzeczenie z dn. 8 III C I 2577/34).

Handel zagraniczny.

Uiszczenie należności celnych przez Bank Polski i P. K. O.

Nowe przepisy rachunkowo - kasowe dla władz i urzędów celnych, obowiązujące od dnia 1. IV. 1937 r. przynoszą znaczne udogodnienia dla płatników, wprowadzając możność uiszczania wszelkich należności celnych za pośrednictwem Banku Polskiego oraz P. K. O. (§ 40). Dla urzędów celnych, znajdujących się w miejscowościach — siedzibach Oddziałów Banku Polskiego, otwarte będą rachunki żyrowe w Banku Polskim. Dla urzędów celnych, wyznaczonych przez Ministerstwo Skarbu na wniosek dyrekcyj ceł — konta czekowe w P. K. O.

Przy wpłatach i przelewach na rachunki żyrowe w Banku Polskim oraz na konta czekowe w P. K. O., obowiązują przepisy dla uczestników obrotu żyrowego w Banku Polskim, względnie przepisy o obrocie czekowym wydane przez P. K. O. Urzędy celne nie mogą uskuteczniać ze swych rachunków żyrowych i kont czekowych żadnych wypłat.

Na przyjęte wpłaty Bank Polski wypełnia dowód wpłaty w trzech egzemplarzach, z których jeden (egz. B

wzór B. P. Nr. 681) otrzymuje urząd celny. Na konta czekowe urzędów celnych w P. K. O. mogą być dokonywane wpłaty tylko za pomocą skarbowych blankietów nadawczych. Przy wpłatach w drodze przelewu z konta płatnika na konta urzędów celnych za pomocą czeku przelewowego, wpłacający zaznacza szczegółowo tytuł wpłaty na odcinku, przeznaczonym dla odbiorcy (dowów przelewu).

Dzień zapisania wpłaty przez Bank Polski na rachunek urzędu celnego, względnie dzień wpłacenia gotówki za pomocą blankietu nadawczego w P. K. O. lub w urzędzie pocztowym, oznaczony datownikiem na potwierdzeniu dla wpłacającego i na dowodzie wpłaty, a w razie przelewu czekiem — dzień zarachowania czeku w P. K. O., t. j. dzień uskutecznienia przelewu, uwidoczniony w wyciągu z konta — uważa się jako dzień uiszczenia należności. Dzień ten odnotowuje się w dziennikach i na dowodach celnych, jako datę faktycznej wpłaty.

Niezależnie od nowych przepisów, pozostaje nadal w mocy zarządzenie Ministerstwa Skarbu zawarte w okólniku L. D. IV. 626/1/37 z dn. 9. II. 1937 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 5/1937 poz. 144), zezwalające na regulowanie należności celnych w Urzędzie Celnym w Gdyni czekami kasowymi niektórych banków. (G. S. I.).

Uzależnianie wydawania pozwoleń przywozu przedsiębiorstwom, od prowadzenia ksiąg handlowych, choćby uproszczonych, oraz wyjątki od tej zasady.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu pismem do Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, ustalającym normy wydawania pozwoleń na przywóz zarządziło, że „Pozwolenia przywozu wydawane będą tym przedsiębiorstwom, które prowadzą księgi handlowe, choćby uproszczone. Centralna Komisja Przywozowa jest upoważniona w poszczególnych uzasadnionych wypadkach czynić odstępstwa od tej zasady w odniesieniu do gospodarstw rolnych, bądź przedsiębiorstw rzemieślniczych lub drobnych przemysłowych. Importerzy winni na każdorazowe żądanie Izby Przemysłowo - Handlowej udowodnić prowadzonymi przez siebie księgami handlowymi właściwe wykorzystanie wydanych im pozwoleń przywozu".

W myśl wyjaśnień Ministerstwa Przemysłu i Handlu pozwolenia przywozu mogą być w drodze wyjątku wydane przedsiębiorstwu nie prowadzącemu ksiąg handlowych, w odniesieniu do firm VIII kat. przem. importującej dorywczo (każdorazowo na mocy uchwały C. K. P.), nie może zaś mieć miejsca przy stałym imporcie.

Częściowe wykonywanie przekazów.

Komisja Dewizowa pismem Nr. 2508/37/ZB/UN z dnia 18. II. 1937 r., skierowanym do jednego z banków dewizowych, udzieliła następującego wyjaśnienia: „Pismem z dn. 6. bm. firma .... zawiadomiła Komisję Dewizową, że odmawiają WPanowie przyjmowania od klientów częściowych wpłat i wykonywania częściowych przekazów na poczet sum, które mogą oni w ciągu miesiąca czy innego okresu czasu przekazywać za granicę na podstawie uzyskanych zezwoleń okresowych. Ponieważ przepisy dewizowe żadnych w tym względzie ograniczeń nie przewidują, nie należy klientom czynić trudności, jeżeli z jakichkolwiek powodów nie mogą przekazać odrazu całej kwoty i proszą o wykonanie przekazu ratami, byle tylko te raty nie przekraczały terminu ważności zezwolenia okresowego."

Możliwości eksportowe.

Bliższe informacje w poniższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Insty-

tucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

Kwiaty sztuczne i pióra. Firma amerykańska poszukuje dostawców kwiatów i piór do kapeluszy. P/6729/64 sz.

Wiklina i wyroby koszykarskie. Na rynku francuskim istnieje zapotrzebowanie na wiklinę i wyroby koszykarskie. P/7929/49 sz.

Zabawki. Na rynku afganistańskim istnieją możliwości zbytu zabawek, szczególnie drewnianych. P/10242/54 sz.

Różne. Firma w Guatemali nawiąże kontakt z eksporterami parafiny wyt. hutniczych i włókienniczych. E/9548/4B/KL.

Różne. Firma w Marsylii nawiąże kontakt z producentami ceraty, wyrobów włókienniczych, parafiny, metal. przetwórczymi itp. E/9951/21/KL.

Różne artykuły. Firma brazylijska poszukuje przedstawicielstwa firm polskich w zakresie wszelkich artykułów. P/8174/3F/TC.

Różne. Firma angielska interesuje się importem dla Afryki Zachodniej sznurków i szpagatów, welwetów, tanich koców, kapeluszy i czapek męskich, kołder i ręczników, męskich koszul i piżam. P/9646/3B/M.

Tkaniny, chusteczki, rękawiczki. Angielska firma szyperska interesuje się eksportem artykułów włókienniczych z Polski do Indyj Zachodnich, w szczególności: tkanin bawełnianych, adamaszków, pościelowych, obrusowych, drelichów, flanel, chusteczek, podszewkowych, przędzy lnianej, rękawiczek dzianych, tkanin koszulowych. P/9946/46/M.

Blachy cynkowe i ocynkowane. Firma turecka interesuje się importem wymienionych blach. P/9920/43/Ro.

Przetarg na dostawę „spring steel" do Południ. Afryki. Formularz przetargu jest do dyspozycji zainteresowanych firm w Instytucie. P/9852/44/Ro.

Przetarg na dostawę szyn. Egipskie Ministerstwo Finansów rozpisało przetarg na 15 maja rb. na dostawę 5000 ton lekkich szyn. P/9144/43/Ro.

Łączniki lano-kute. Firma indyjska interesuje się importem tego artykułu. P/9322/44/Ro.

Generatory. Firma angielska interesuje się importem generatorów. P/9348/45/Ro.

Okucia budowlane. Firma bułgarska pragnie objąć przedstawicielstwo odnośnej firmy polskiej. P/9590/3G/Ro.

Wypłata należności zamrożonych w Niemczech.

W związku z przeprowadzoną przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych rejestracją należności zamrożonych w Niemczech, komunikuje się, iż wypłaty tych sum wierzycielom polskim dokonywane są przez Polski Instytut Rozrachunkowy natychmiast po dokonaniu wpłaty przez dłużnika niemieckiego na odnośny rachunek clearingowy P. I. R. w Berlinie. Dla dokonania tej wpłaty dłużnik niemiecki winien uzyskać pozwolenie niemieckich władz dewizowych. Pozwolenia te udzielane są w kolejności i według planu ustalonego w porozumieniu z Radcą Handlowym przy Ambasadzie R. P. w Berlinie. (G. S. I.).

Transport.

Wypłata zaliczeń kolejowych.

Ministerstwo Komunikacji wyjaśniło, że termin wypłaty zaliczeń przewidziany w Taryfie Towarowej cz. I. A. § 19 p. 3 nie ma nic wspólnego ani z procedurą zaliczeniową, ani też z terminem wypłaty zaliczeń, lecz reguluje jedynie kwestię oprocentowania sum zaliczeniowych, o ile nie zostały one nadawcy wypłacone najpóźniej do 3 tygodni — po dniu wpłacenia zaliczenia przez odbiorcę.

Sprawa wypłacania zaliczeń unormowana jest w wewnętrznych przepisach kolejowych w sposób uwzględniający w daleko większej mierze interesy nadawców, aniżeli to projektuje wniosek Związku Izb, ponieważ stacja przeznaczenia obowiązana jest w myśl tychże przepisów już w dniu wykupienia przesyłki, a najpóźniej w dniu następnym zwrócić stacji nadania odnośne przekazy zaliczeniowe celem dokonania wypłaty, a w wypadkach, w których nadawca żąda, aby zaliczenie zostało mu wypłacone przez pocztę lub przez P. K. O., stacja przeznaczenia obowiązaną jest w tych samych terminach żądaniu zadość uczynić, oczywiście, o ile w danej miejscowości poczta się znajduje, gdyż w przeciwnym razie musi to uczynić za pośrednictwem Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, co z konieczności wywołuje drobną zwłokę.

Wykonywania wyżej wymienionych postanowień przez ekspedycje towarowe, organa kontrolne ściśle przestrzegają.

W przeważnej części wypadków zwłoka w wypłacie zaliczenia następuje nie z powodu przetrzymania zaliczenia przez stację nadania lub przeznaczenia, lecz z powodu niewykupienia przesyłki przez odbiorcę, na co kolej oczywiście żadnego wpływu mieć nie może.

Taryfa ulgowa na przewóz cegły.

Celem przeciwdziałania zwyżce cen cegły, głównie w województwach centralnych, Ministerstwo Komunikacji wprowadziło ulgową taryfę dla dalszych przewozów cegły ponad 100 km. Odnośna taryfa wyjątkowa (wh-35) wprowadzona została na miejsce wygasłej z końcem lutego b. r. taryfy na dowóz cegły do okręgu warszawskiego i wchodzi w życie z dniem 20. IV. 1937 r. Różni się ona od poprzedniej taryfy tym, iż obszar ważności jej rozszerzony został na wszystkie stacje P. K. P. jako nadawcze i odbiorcze, podczas gdy dawna taryfa obowiązywała tylko do kilkunastu stacyj, położonych w okręgu warszawskim. Taryfa ta obejmuje cegłę pełną zwyczajną nieszkliwioną, przy czym poziom jej opłat zrównany został mniej więcej z dawną taryfą warszawską. Zniżka od obowiązującej ogólnie taryfy specjalnej WH-68 rozpoczyna się od 101 km i stopniowo wzrasta, dochodząc na 300 km i wyżej do pełnych 25%. Wobec tego stawki nowej taryfy wynoszą:

Odległość przewozu km	Stawka gr. od 100 kg
50	32
100	45
150	46
200	48
250	49
300	50

350	52
400	55
450	58
500	61
600	68
700	75
800	80
900	90
1000	100

Jak widać z powyższych liczb, wzrost opłat przewozowych za dodatkowe odległości ponad 100 km jest minimalny, gdyż wynosi gr 1 — 2 za każde następne 50 km. Tak znaczna degresja taryfy umożliwia przewóz na odległości, przekraczające wydatnie normalny średni zasięg cegielni. Dzięki temu lokalne zwyżki cen będą mogły być neutralizowane dowozem tańszej cegły z dalszych okolic.

Termin ważności jej określony został do dnia 30-go czerwca b. r.

Targi i Wystawy.

Nowości techniczne na Targach Poznańskich.

Wśród nowości wytwarzanych w kraju, jakie dawniej sprowadzaliśmy z zagranicy, ujrzymy na Targach Poznańskich (2—9 maja) w tym roku m. in. następujące: szerokowstęgowe wzmacniacze o mocy 64 W, bateryjne superhydrodyny, grzejniki elektryczne, których rury chronione są tlenkiem magnezu; ulepszone żelazka elektryczne bez podeszw niklowanych, elektryczne grzałki nurkowe mocy do 2000 W, które można na powietrzu rozpalać do czerwonego żaru; nowe typy kuchni elektrycznych, warników, piekarników, grzejników kościelnych i przemysłowych, elektronarzędzia na prąd jednofazowy, motorki ręczne do wiercenia otworów, frezowania i szlifowania; elektryczne szlifierki i polerki do metali dla prądu o wysokiej częstotliwości; młoty elektryczne; frezarki z giętym wałem; samoczynne oliwiarki; piece do obróbki cieplnej metali; najnowsze typy tokarek ze skrzynką Nortona i jednostkowym napędem elektrycznym przez pasy klinowe; przenośne traki taśmowe po raz pierwszy produkowane z wydajnością 250 bm desek na godzinę; najrozmaitsze maszyny do obróbki drzewa; strugarki, frezarki i inne; maszyny do wyrobu dachówek cementowych, pięciocegłowe, do wyrobu cegieł cementowych pełnych i drążonych, również dla wyrobu pustaków betonowych z diafragmą; wibratory drogowe i stoły wibracyjne. Szereg nowości w dziedzinie narzędzi rolniczych; pługi dwuskibowe z mierzwnikami, pługi do dwuwarstwowej orki, brony polowe o właściwościach bron normalnych, popularne obsypniki z pełnym wyposażeniem konstrukcyjnym o niezwykle niskiej cenie i wadze; nowe, niezastosowane na świecie nigdzie siewniki, oparte na systemie wahadłowym; nowej konstrukcji ręczne sieczkarnie; lokomotywy motorowe z motorem benzynowym lub ropnym i automatycznym regulatorem obrotów; betoniarki uniwersalne dla mieszania betonu i zapraw wapiennych z automatycznymi odwilżaczami wody i automtaycznie włączającym sprzęgiem; motopompy z krajowymi silnikami i wydajnością aż do 1500 l na minutę; rozmaite nadwozia pożarnicze i specjalne; hydronetki wodne dla obrony wnętrz mieszkań; nowe automatyczne samozamykacze do drzwi pracujące hydraulicznym systemem; patentowane zamki ryglowe, odporne na wszelkie wytrychy; rozmaite blachy prądnicowe i przetwórnikowe; komplety oblachowań do lekkich autobusów; zimno walcowane bednarki jasne, ciemne i inne; maźnice; okucia samochodowe, lotnicze i motocyklowe; nowe maszyny garbarskie; sprężarki amoniakalne; patentowane spirytusowe piece kąpielowe; grzejniki umywalkowe zużywające $^1/_5$ litra na wannę. Duży dział nowych mebli metalowych w typach niespotykanych nawet zagranicą; wkłady o podwójnie sprężynujących siatkach; metalowe bujaki, leżanki na kółkach nowych typów; maszyny do taniego budownictwa we własnym zakresie, gdzie jeden robotnik może wyrobić 1000 cegieł lub 500 pustaków dziennie przy koszcie maszyny wynoszącym 130,— zł; rozmaite nowe maszyny do ubijania dróg i kruszenia oraz wiele innych.

Zniżki kolejowe na Targi Poznańskie.

Na tegoroczne Targi Poznańskie wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Komunikacji przyznało zniżki kolejowe w wysokości 75% w drodze powrotnej. Zniżkę uzyskuje się indywidualnie na podstawie karty uczestnictwa, którą wydają kolejowe kasy biletowe i biura podróży przy wykupie biletu do Poznania. Karty uczestnictwa przedkłada się w kasach wejściowych na Targi, gdzie za 3,— zł otrzymuje się nalepkę upoważniającą do wykupu biletu powrotnego za ¼ ceny normalnej oraz do jednorazowego wstępu na Targi i karnetu zniżek w Poznaniu w hotelach, teatrach. muzeach i t. d.

Zniżki dla przyjezdnych z zagranicy są udzielane zarówno na kolejach zagranicznych jak i polskich na podstawie legitymacji targowej, którą można zakupić we wszystkich Konsulatach polskich. Legitymacja upoważnia do bezpłatnej wizy, zniżek na kolejach zagranicznych w wysokości od 25% wzwyż w obie strony i do zniżki na kolejach Polskich w wysokości 33% w obie strony. Oprócz powyższych zniżek organizowane są w kraju pociągi popularne z Warszawy, Wilna, Gdyni, Krakowa, Bydgoszczy i szeregu innych miejscowości. Jednocześnie przybędą wycieczki z zagranicy — z Francji, Niemiec, Belgii, Holandii, Austrii, Czechosłowacji i Anglii.

Cztery dni świąteczne w tygodniu targowym wzmogą znacznie ruch przyjezdnych.

Rozszerzenie umowy handlowej polsko-belgijskiej.

Na stoisku Belgii, biorącej oficjalny udział w Targach, a również i Konga, znajdą się przedmioty, które Belgia może eksportować do Polski. Są tu m. in. następujące artykuły: szkło kryształowe do okien, lustra, specjalne maszyny rolnicze, tekstylia drukowane, broń, motory i materiał motoryzacyjny, opony, welury bawełniane i ze sztucznego jedwabiu, ultramaryna, pergaminy roślinne, żelatyny, zamsze, materiały izolacyjne, oliwa palmowa, kauczuk, produkty fotograficzne, farmaceutyczne i chemiczne, wyroby z kauczuku, instrumenty chirurgiczne, aparaty elektrotechniczne, optyka, rakiety tennisowe, materiał sportowy, części radiowe.

W związku z bytnością w Brukseli polskiego Ministra Przemysłu i Handlu i rozszerzeniem umowy han-

dlowej, Belgia spodziewa się, że zdoła w Polsce ulokować, na warunkach wzajemności, większe partie towarów jakie wystawi. Komisarz oficjalnego działu Belgi dyr. departamentu Caspars i Komisarz udziału Konga dyr. departamentu Janssen, przybyli do Poznania już 26 kwietnia br.

Jak opakować towar eksportowy, wykażą Targi Gdyńskie.

Jak wykazały badania naszego handlu eksportowego, zdarzało się bardzo często, że towar polski na rynkach zagranicznych, zwłaszcza zamorskich, nie uzyskał takiego pokupu, jaki mu się należał z racji wysokiej gatunkowości eksportowanych artykułów.

Przyczyn takiego stanu rzeczy należy się doszukiwać w niedostatecznie zwróconej uwadze naszych kół eksportowych na opakowanie towaru, zarówno opakowania detalicznego, jak i opakowania do transportu morskiego.

Odbiorcy zagraniczni są na kwestię opakowania towaru bardzo czuli, i tym się tłumaczy, że nawet stosunkowo gorszy towar od polskiego, eksportowany w opakowaniu odpowiadającym gustom klienteli zagranicznej, znajduje duży pokup.

Aby polskim sferom eksportowym umożliwić wszechstronne rozejrzenie się we właściwym materiale, będzie na tegorocznych Targach Gdyńskich (20. 6 do 4. 7.) zorganizowany specjalny przegląd opakowań eksportowych pod nadzorem Inspektoratu Standaryzacyjnego Zw. Izb Przem.-Handlowych. Dla firm, wyrabiających wszelkiego rodzaju opakowania, nadarza się specjalna okazja sprezentowania swej wzorowej produkcji, z czego nie omieszkają skorzystać sfery eksportowe.

Różne.

Nowe rynki zbytu wewnętrznego.

Równolegle z rozwijającą się akcją osadniczą polskiego elementu z kresów zachodnich na wschodzie Polski, istnieje potrzeba i powstaje możliwość silniejszego oddziaływania naszego przemysłu na tych terenach. Sprawa ta znajduje duże zrozumienie wśród miejscowych czynników polskich.

Związek Fabrykantów pozostaje w korespondencyjnym kontakcie z tamtejszymi sferami gospodarczymi, które interesują się wyrobami wielkopolskich fabryk. Jednocześnie za najlepszą formę wprowadzenia towaru wysuwa się tam wysyłanie z naszego terenu przedstawicieli, którzyby zaprowadzali w handlu tamtejszym wyroby tutejszych fabryk.

Na powyższe zwracamy uwagę P. T. Członków i prosimy zainteresowanych o zgłaszanie się po informacje do biura Związku.

* * *

Na tle zwiększonego zapotrzebowania wewnętrznego na cały szereg artykułów przemysłowych (np. okręg przemysłowy Sandomierski), które nie zawsze były produkowane w dostatecznej ilości przez przemysł krajowy, w wielu wypadkach zachodzi możliwość względnie potrzeba stworzenia nowych działów produkcyjnych, lub reorganizacji istniejących.

Związek Fabrykantów zamierza tej sprawie poświęcić specjalną uwagę i prosimy zwracać się po odnośne informacje.

Podjęcie produkcji waniliny.

Założona została w Polsce fabryka waniliny pod firmą: „Pierwsza Polska Wytwórnia Waniliny" Sp. z o. odp. w Warszawie, Senatorska 36. Na czele władz Spółki stoi prof. Dr. Jan Weyssenhof. Fabryka uruchomiona będzie w najbliższych tygodniach i produkować będzie wanilinę w najwyższych gatunkach, odpowiadających wymaganiom rynku cukierniczego. W planie produkcyjnym nowej fabryki leży uruchomienie wytwórczości innych produktów pachnących.

Dotychczas zapotrzebowanie waniliny było pokrywane wyłącznie importem.

Przedłużenie Polskiej Konwencji Węglowej.

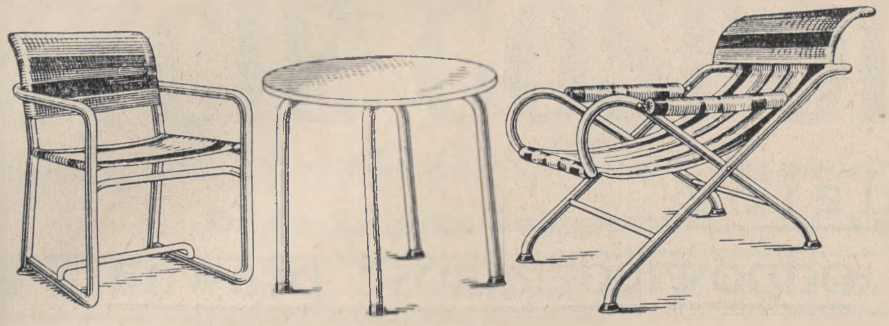
Na konferencji w dniu 15. IV., w której brali udział przedstawiciele rządu z p. dyr. Pechem na czele, uzgodniono wytyczne nowego statutu Polskiej Konwencji Węglowej. Statut ten obowiązywać będzie do 31. III. 1940 roku, t. j. przez 3 lata.

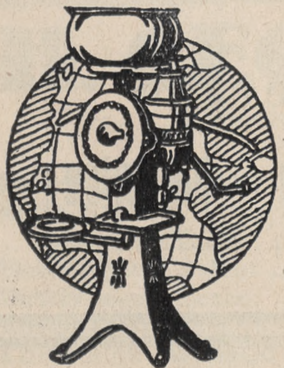
Rozwiązanie dalszych karteli.

Orzeczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z 23. IV. rozwiązano 30 umów kartelowych, łączących przemysł naczyń emaliowanych, oraz innych wyrobów z emaliomanej blachy żelaznej, w ramach „Zjednoczonych Polskich Emalierni".

GLINKA
GLINKA
KONIAK KRÓLEWSKI
Wyróżniany przez konsumentów
KONIAK KRÓLEWSKI

Tak...
UNIWERSALNY
KREM Iste
to krem na każdą porę roku
oryg. pudełko -20 -40 1,- 1,75
J. i S. STEMPNIEWICZ · POZNAŃ

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.